

БИЛТЕН

Бр. 25
ЈАНУАР 2024.

ЦЕНТАР ЗА МЕЂУНАРОДНЕ ПОСЛОВЕ

САДРЖАЈ

МЕЂУНАРОДНЕ АКТУЕЛНОСТИ	3
ГОДИНА ОДРЖИВОСТИ И ЗЕЛЕНЕ МОБИЛНОСТИ	3
ПРЕДЛОГ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ СА НЕПРАКТИЧНИМ И НЕЕФИКАСНИМ МЕРАМА ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКИ САОБРАЋАЈ	4
ОДРЖАВАЊЕ ПРУГЕ УЗ ПОМОЋ ПАМЕТНИХ ТЕХНОЛОГИЈА.....	4
УСВОЈЕНА ПЕТОГОДИШЊА СТРАТЕГИЈА О УПРАВЉАЊУ RENFE 28.....	5
НЕМАЧКЕ ЖЕЛЕЗНИЦЕ ОБЈАВИЛЕ ТЕНДЕР ЗА НАБАВКУ НОВЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ БРЗИХ ВОЗОВА	6
ЕВРОПСКА ЖЕЛЕЗНИЧКА НАГРАДА ОТИШЛА У РУКЕ ДАНЦИМА И БИВШОЈ КОМЕСАРКИ ЗА САОБРАЋАЈ	7
УЧЕШЋЕ ПРЕДСТАВНИКА ИЖС НА МЕЂУНАРОДНИМ САСТАНЦИМА.....	7
ОДРЖАН 9. СЕКТОРСКИ САСТАНАК ЗА ЦИРКУЛАРНУ ЕКОНОМИЈУ	8
ОДРЖАН ПЛЕНАРНИ САСТАНАК UIC ПЛАТФОРМЕ ЗА ОДРЖИВОСТ.....	9
САСТАНЦИ ЗА ПОТРЕБЕ <i>STAFFER</i> ПРОЈЕКТА	10

ГОДИНА ОДРЖИВОСТИ И ЗЕЛЕНЕ МОБИЛНОСТИ

Према анализи првог човека Сталног секретаријата Транспортне заједнице, Матеја Закошњека, протеклу годину су обележили раст и развој, посебно у оквиру ревизије Уредбе о Транс-европској транспортној мрежи (TEN-T), као и интеграција транспорта Западног Балкана у европску мрежу. Новоуспостављени железнички коридор **Западни Балкан-Источни Медитеран**, према ставу Транспортне заједнице, требало би да постане оперативан ове године. С тим у вези, очекује се да 2024. година буде одлучујућа за железнички сектор, са фокусом на одрживу и зелену мобилност.

У оквиру мисије Транспортне заједнице, ову годину ће обележити увођење акционих планова за период 2024-2027. године, који покривају свеобухватан спектар транспортних модалитета, укључујући путеве, железницу, водни саобраћај, као и поједностављење транспортних послова и мултимодалност. Акциони планови су израђени захваљујући раду техничких комитета Транспортне заједнице и обухватиће додатне мере за унапређење еколошке одрживости и промовисање еколошки оријентисаног транспортног сектора. У овој години размотриће се како могу да се боље интегришу у рад организације чланови у статусу посматрача, као што су: Украјина, Република Молдавија и Грузија.

Информациони систем Транспортне опсерваторије Западног Балкана (TODIS) улази у своју оперативну фазу ове године и представљаће извор података за усмеравање пројеката и формулисање политике Транспортне заједнице. Обавеза Транспортне заједнице је да подржи своје регионалне партнере у свим сегментима транспортног сектора, а циљ је да одговори на изазове, нудећи још више ресурса за решења и свеобухватну подршку кроз радионице и детаљне обуке. Наступајућа 2024. година ће дефинитивно бити година трансформације и напретка. Транспортна заједница, вођена мисијом и посвећеношћу интеграцији транспортних тржишта Западног Балкана у оквиру ЕУ, остаће фокусирана на одрживост, иновације и унапређење сарадње.

Извор: <https://www.transport-community.org/news/welcome-to-2024-a-year-of-sustainable-and-green-mobility>

ПРЕДЛОГ ЕВОПСКЕ КОМИСИЈЕ СА НЕПРАКТИЧНИМ И НЕЕФИКАСНИМ МЕРАМА ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКИ САОБРАЋАЈ

Док институције ЕУ расправљају о предлогу Европске комисије о изменама и допунама Директиве која регулише тежине и димензије комерцијалних друмских возила, удружења CER, ERFA, UIC, UIP и UIRR представила су 16. јануара заједничку студију, коју су спровели експерти консултантске фирме **d-fine GmbH**, о негативном утицају измена поменути Директиве. Студија потврђује да, уколико би предлог Комисије био усвојен без суштинских промена, предложене мере би имале погубне последице са социо-економске и перспективе одрживости железничког саобраћаја. С тим у вези, оправдана је забринутост железничког сектора за превоз робе.

Извршни директор CER-а, **Alberto Mazzola**, сматра да ће железнички саобраћај бити угрожен ревизијом Директиве о тежинама и димензијама друмских возила. Израђена студија потврђује да ће предлог Комисије, ако буде одобрен у садашњем садржају, изазвати прелазак са железничког на друмски саобраћај уместо обрнутог сценарија према Европском зеленом договору, и као резултат тога, повећати екстерне трошкове транспорта и емисије штетних гасова, смањити безбедност на путевима и повећати трошкове одржавања путева. Иако се CER не противи подршци друмским возилима са нултом емисијом гасова, ипак позива законодавце да задрже тренутна ограничења од 40 тона за прекогранични друмски саобраћај. Такође, потребно је да се уклоне клаузуле којима се фаворизују мега камиони који пролазе кроз земље Европе.

Извор: <https://cer.be/cer-press-releases/weights-and-dimensions-directive-amendment-impractical-and-ineffective-measures-for-the-railway>

ОДРЖАВАЊЕ ПРУГЕ УЗ ПОМОЋ ПАМЕТНИХ ТЕХНОЛОГИЈА

Када је у питању одржавање пруге уз помоћ паметних технологија, како би се смањили бука и хабање шина, ту упориште проналази релативно нова техника кондиционирања точкова и шина (WRC). Техника служи за управљање интерфејсом од значаја за безбедност између трчеће површине точкова шинских возила и главе шине, и нуди низ предности, као што су: смањење хабања точкова и шина, као и спречавање појављивања набораности на шинама. Систем за кондиционирање, који се делом инсталира на возилу, а делом на прузи, у реалном времену шаље податке о буци и вибрацијама путем апликације у базу података. Процес

омогућава креирање аутоматских планова за кондиционирање, оптимизујући укупне перформансе у континуитету.

Поменути систем кондиционирања точкова и шина наишао је на заједничку примену у железничком сектору Холандије, након тестирања на регионалним пругама 2020. године. Тестирање је показало да је смањен број исклизнућа возова при кочењу и убрзању услед клизавости шина. Применили су га заједнички управљач железничке инфраструктуре (**ProRail**) и железнички оператер за превоз путника (**NS**). Примена система подразумева наношење мазива између шина и точкова воза, што пругу чини мање клизавом, јер се прљавштина не причвршћује тако лако за шине. Поред спречавања клизавости, систем такође смањује буку. Воз опремљен WRC-ом смањује звук шкрипе точкова приликом саобраћања воза у кривинама.

У возу се монтирају мали резервоари за складиштење мазива за кондиционирање које се користи за распршивање мазива директно на врх шине. Исправне количине мазива за примену ради ефикасног и безбедног кондиционирања зависе од: типа возних средстава, радијуса кривине, потребног смањења хабања или смањења буке.

*Програмабилни контролери који се користе у оквиру поменуте технике подразумевају:

- Минималну брзину распршивања мазива, како се систем не би активирао док је воз на стајалишту;
- Детекцију влаге која је важна за сузбијање прскања по киши или веома високој влажности у ваздуху;
- Контролисано распршивање мазива у условима лошег пријањања точка на шину, због лишћа на шинама или прекомерног подмазивања, како не би дошло до проклизавања точкова.

*Програмабилни контролер је индустријски рачунар који је ојачан и прилагођен за контролу производних процеса, као што су монтажне линије, машине, роботски уређаји или било која активност која захтева високу поузданост, лакоћу програмирања и дијагностику грешака у процесу.

Извор: <https://www.railwaygazette.com/in-depth/track-maintenance-intelligent-wheel-rail-conditioning-can-reduce-noise-and-wear>

УСВОЈЕНА ПЕТОГОДИШЊА СТРАТЕГИЈА О УПРАВЉАЊУ RENFE 28

Стратегија управљања шпанског националног путничког превозника железницом **RENFE 28** усвојена је почетком јануара. У стратегији се истиче посвећеност: иновацијама, дигитализацији, јачању јавних услуга, лидерству у услугама брзе железнице на тржишту, као и тежњи ка већој профитабилности сектора за превоз робе.

Стратегија обухвата петогодишњи план управљања који укључује следеће ставке:

- Даљи развој приградских и међуградских превозних услуга, коришћењем 406 возних гарнитура, које би требало да буду испоручене ради модернизације возних средстава у периоду од 2024 до 2028. године.
- Реструктурирање пословања у погледу услуга превоза брзом железницом са циљем да се освоји већина тржишта, са више иновација и процеса дигитализације, као и пуштањем у саобраћај брзих возова серије 106 и 107 **Talgo Avril** са брзином саобраћања од 360 km/h.
- Развијање **RENFE Mercancías** као интегрисане компаније за логистику превоза робе.
- Коришћење предности либерализације тржишта за повећање међународног присуства RENFE-а, надовезујући се на његове тренутне активности у централној Европи и САД. **RENFE Internacional** биће ћерка фирма са задатком да идентификује могућности пословања у другим земљама.

Извор: <https://www.railwaygazette.com/business/renfe28-management-strategy-approved/65711.article>

НЕМАЧКЕ ЖЕЛЕЗНИЦЕ ОБЈАВИЛЕ ТЕНДЕР ЗА НАБАВКУ НОВЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ БРЗИХ ВОЗОВА

„Немачке железнице“ (Deutsche Bahn) расписале су тендере за развој и набавку нове генерације **InterCity Express** брзих возова. Овом приликом истакли су да ће пета генерација **ICE** возова поставити нове стандарде за енергетску ефикасност, поузданост и искуство приликом путовања, са новим концептима ентеријера који подразумевају нископодну конструкцију возила, како би се омогућио лак приступ путницима са смањеном покретљивошћу.

Набавком је планирано до 95 возних гарнитура. Предвиђено је да једносратни возови буду дугачки 400 m са максималном брзином од најмање 300 km/h и са око 940 седишта. План је да им се одобри саобраћање у Немачкој, као и прекогранично саобраћање до Базела у Швајцарској. Почетна поруџбина би садржала набавку 33 возне гарнитуре. Два прототипа возила би била испоручена 2031. године на тестирање, а серијски произведени возови у периоду од 2032 до 2034. године. Нови возови, неформално познати као ICE5, замениће старија возила укључујући ICE1 и ICE3, како би задовољили растуће потребе путника.

Извор: <https://www.railwaygazette.com/traction-and-rolling-stock/deutsche-bahn-calls-tenders-for-next-generation-of-ice-high-speed-trains>

ЕВРОПСКА ЖЕЛЕЗНИЧКА НАГРАДА ОТИШЛА У РУКЕ ДАНЦИМА И БИВШОЈ КОМЕСАРКИ ЗА САОБРАЋАЈ

Европска железничка награда за 2024. годину, коју заједнички додељују Заједница европских железничких и инфраструктурних компанија (CER) и Удружење европске железничке индустрије (UNIFE), одржана је 29. јануара у Бриселу.

Награда „Шампион у железници“ додељена је бившој европској комесарки за саобраћај, **Violeta Bulc**, за рад на промоцији жена са професијама у транспортном сектору, док је награда „**Rail Trailblazer**“ додељена Данским државним железницама (DSB) које су пионир у новом типу програма за обуку машиновођа за своје **S-возове**.

Нови тип обуке представља убрзан процес пријаве и краћу, фокусиранију обуку у поређењу са класичним видом обуке за машиновође. Овим су се створиле могућности да се обухвати шири спектар кандидата, док се истовремено одржава висок ниво безбедности на железници. Успех пројекта био је јасан из првих кругова запошљавања, који су привукли рекордан број пријава, укључујући дупло већи број пријављених жена. Ово је довело до веће разноликости међу запосленима (пол, године, образовање и радно искуство), као и оптимизован вид учења примљених кандидата.

Овогодишњом наградом, CER и UNIFE су желели да одају признање уложеним напорима бивше европске комесарке за транспорт, **Violete Bulc**, да унесе више разноликости у професије у домену транспортног сектора, где су жене дуго биле недовољно заступљене. Госпођа **Bulc** је била предводница оснивања *Платформе за промене*, намењене унапређењу положаја жена у транспортном сектору. Платформа постоји и данас и наставља да даје прави подстицај женама. Њен позив да се привуче више жена у транспортне послове дао је резултат у сектору железнице, који је последњих година удвостручио своје напоре да повећа број жена које раде у железничком сектору, што је довело до опипљивих резултата.

Награде су додељене на престижној церемонији у белгијском *Краљевском музеју лепих уметности*, коју су отворили потпредседник Европске комисије за Европски зелени договор и председавање ЕУ, **Maroš Šefčovič**, као и потпредседник белгијске владе и министар за мобилност, **Georges Gilkinet**.

Извор: <https://cer.be/cer-press-releases/european-year-of-skills-celebrated-at-the-2024-european-railway-award>

УЧЕШЋЕ ПРЕДСТАВНИКА ИЖС НА МЕЂУНАРОДНИМ САСТАНЦИМА

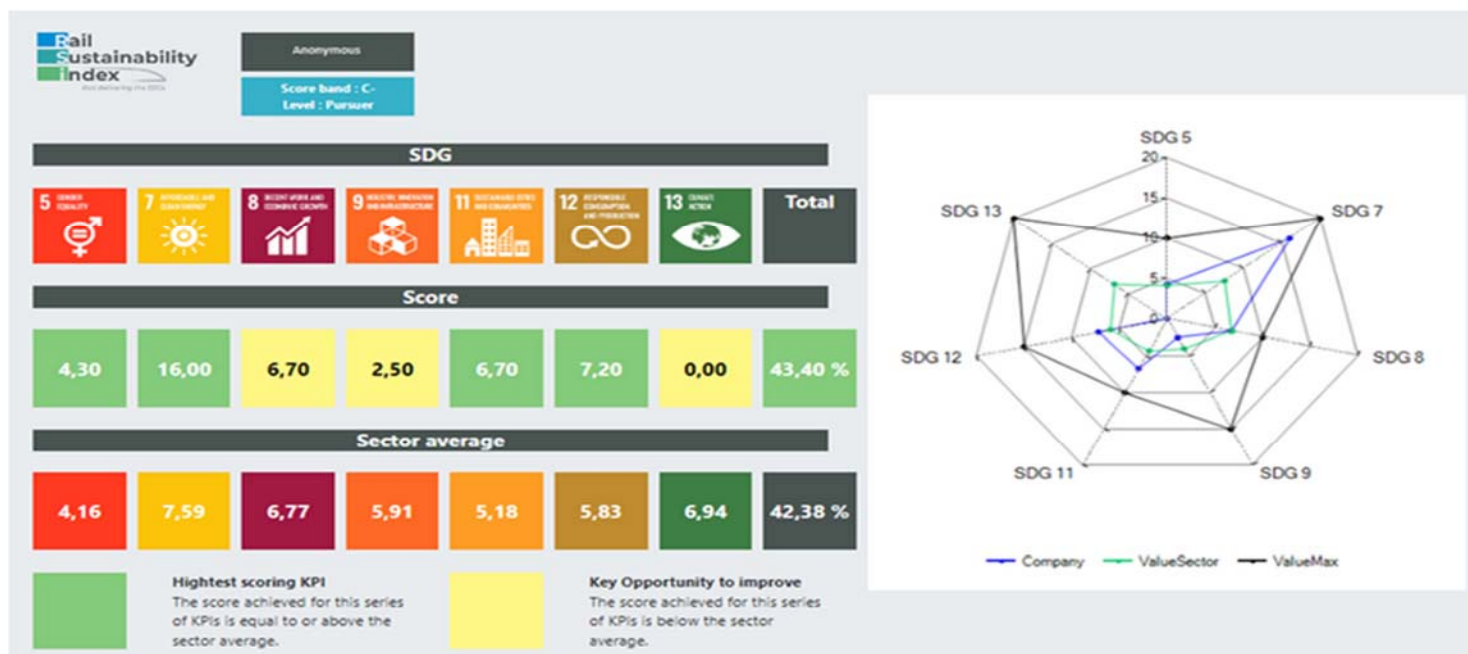
„Инфраструктура железнице Србије“ а.д. (ИЖС) је, као активни члан међународних железничких организација: Међународне железничке уније (UIC), Заједнице европских железница и инфраструктурних компанија (CER), Железничке мреже Европе (RNE) и Међународне организације за железничку безбедност (COLPOFER), наставила са учешћем на састанцима ових организација. Одређене међународне активности и већи део састанака су одржани у онлајн формату.

ОДРЖАН 9. СЕКТОРСКИ САСТАНАК ЗА ЦИРКУЛАРНУ ЕКОНОМИЈУ

Први у овој години и девети по реду састанак UIC Сектора за циркуларну економију одржан је 16. јануара у онлајн формату. Сектору су се придружили нови чланови из Железнице Јужне Кореје (**CORAIL**), Железнице Ирске (**Irish Rail**), железнички оператер за превоз путника у Канади (**Via Rail Canada**) и главни путнички превозник железницом у Јапану (**JR EAST**). Затим се као гост придружила и Финска агенција за саобраћајну инфраструктуру (**FTIA**), која је одговорна за одржавање друмске и железничке инфраструктуре, као и за пловне системе. Са новим члановима, UIC Сектор за циркуларну економију проширио је своје деловање ван Европе.

На дневном реду биле су следеће теме: сумирање резултата са треће радионице “ZERO WASTE”, преглед истраживања о циркуларној економији, стандарди о извештавању и метрике израчунавања циркуларности, пројекат „ZERO WASTE II“ за 2024. годину, формирање Дигиталне библиотеке о првој радионици “Zero Waste Railways”, напредак пројекта Индекс одрживости железнице (**IRS 30345**), као и питање да ли индустријска симбиоза може бити примењена и на железници. Иначе, индустријска симбиоза ствара циркуларни ток материјала и отпад постаје вредан ресурс за неки други производни процес.

Затим је одржана презентација о IT алату за циркуларно рачуноводство намењено за управљача британске железничке инфраструктуре „**Network Rail**“, као и излагање Швајцараца о напорима да смање потражњу туцаника за 30%. Говорило се и о спроведеној анкети поводом будуће примене Директиве о извештавању о корпоративној одрживости, која ће погодити око 50.000 компанија у ЕУ, а која је показала да 78% компанија није спремно да статистички извештава о циркуларној економији.

Пример контролне табле индивидуалне компаније дате на слици о индексу одрживости железнице (RSI), приказује ниво резултата постигнутог одрживог развојног циља (SDG), просечни секторски резултат по SDG и укупни резултат сектора. Пример контролне табле дат је уз графикон који приказује максималне вредности (**црно**), вредности сектора (**зелено**) и вредности компаније

We create software to help you better understand, optimize, and reduce your waste

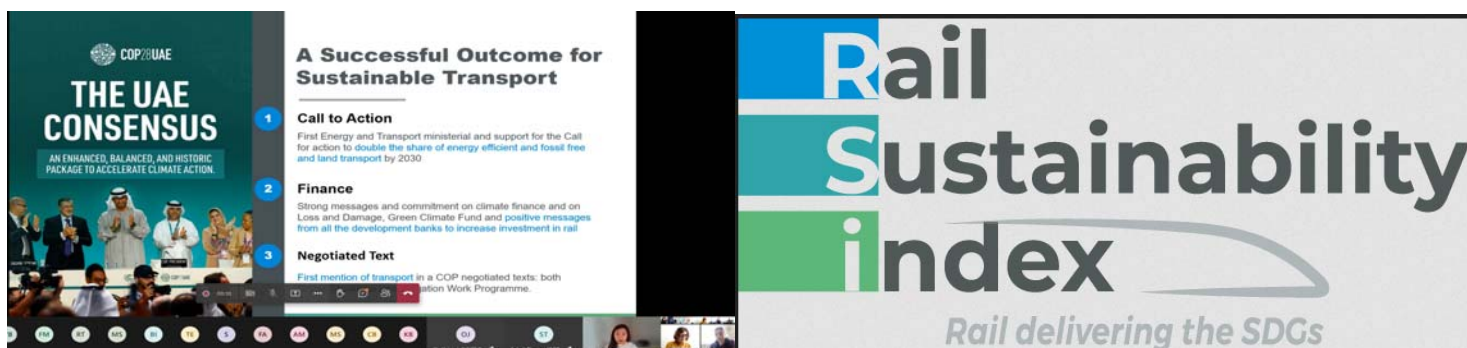
rezycl

(**плаво**)“. Индекс одрживости железнице (IRS 30345) је креиран за чланове UIC-а, са циљем да обезбеди систем извештавања о доприносу сваке појединачне компаније и целог сектора о постизању одрживости.

Такође, на састанку је представљен и софтвер фирме „**Rezylc**“ за управљање отпадом у железничким компанијама.

Наредни домаћин састанка и радионице “ZERO WASTE” од 22 до 23. априла, биће Железнице Швајцарске (SBB) са планираним обиласком терена. На састанку је у име ИЖС узела учешће представница Центра за међународне послове ИЖС.

ОДРЖАН ПЛЕНАРНИ САСТАНАК UIC ПЛАТФОРМЕ ЗА ОДРЖИВОСТ

Први пленарни састанак *UIC Платформе за одрживост* у овој години, одржан је 29. јануара у онлајн формату. Састанак је окупио лидере сродних радних група, а теме су биле: преглед досадашњих циљева и резултата Платформе, допуна циљева и буџета за 2024. годину, исходи са конференције Уједињених нација о промени климе **COP28**, новине у вези пројекта индекс одрживости железнице (**IRS 30345**), енергија за вучу возова и статистика о емисији гасова из 2023. године.

Након тога, представљене су новине из активности радних група у вези буке и вибрација, одрживог коришћења земљишта, одрживих набавки, квалитета ваздуха, циркуларне економије, енергије и емисије CO2. На састанку су у име ИЖС учествовали представници из Одељења за заштиту животне средине и Центра за међународне послове.

САСТАНЦИ ЗА ПОТРЕБЕ ПРОЈЕКТА *STAFFER*

STAFFER
EUROPEAN RAIL SKILLS ALLIANCE

У јануару су одржана два састанка у вези са радним задатком 6.7, пројекта *STAFFER*. Током поменутих састанака било је речи о новитетима у вези са активностима за потребе једног од пилот пројеката у оквиру кластера „Европски начин размишљања и диверзитет“. Поменути пилот пројекат подразумева менторски програм чији је фокус диверзитет, а намењен је женама инжењеркама запосленим у железничким предузећима.

Овом приликом су утврђене коначне верзије следећих докумената потребних за покретање програма и разматран је временски оквир према којем ће се одвијати фазе програма:

- Нацрт документа о смерницама за менторе;
- Нацрт обрасца/упитника за менторе и учеснике;
- Нацрт споразума о поверљивости који потписују ментори и учесници.

Поред тога, учесници су добили информације о оствареном напретку на пилот пројектима у оквиру осталих кластера према којима су активности задатка 6.7 класификоване.